

**BUILD UP
SKILLS II**
P O L A N D

BUILD UP SKILLS – budowa kompetencji dla wzrostu efektywności energetycznej w budownictwie

Dr hab. inż. Arkadiusz Węglarz

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

- Projekt BUPS II PL jest realizowany na szczeblu krajowym z udziałem partnerów publicznych odpowiedzialnych za realizację Długoterminowej Strategii Renowacji Budynków, kształcenie i szkolenie na potrzeby sektora budowlanego, instytucji rynku pracy, instytucji badawczych, partnerów niepublicznych reprezentujących pracodawców występujących w sektorze budownictwa, przy wsparciu Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki.
- Celem projektu BUPS II PL jest ponowne uruchomienie Krajowej Platformy Współpracy oraz zmodernizowanie pochodzącej z 2013 r. Krajowej Mapy Drogowej (KMD-2013) rozwoju umiejętności i kwalifikacji w obszarze energooszczędności i renowacji budynków.

- **Cel główny:**
dostarczyć dane do aktualizacji Krajowej Mapy Drogowej rozwoju umiejętności w obszarze energooszczędnego i niskoemisyjnego budownictwa (KMD 2023).
- **Cele szczegółowe:**
Dokonanie analizy danych zastanych (desk research) potrzeb edukacyjnych i kwalifikacyjnych w obszarze energooszczędnego i niskoemisyjnego budownictwa.
Poznanie opinii respondentów o stopniu przygotowania systemu edukacji do sprostania wyzwaniom Długoterminowej Strategii Renowacji Budynków (DSRB)).
Określenie luki kompetencyjnej umiejętności w perspektywie roku 2030.
Identyfikacja barier rozwoju umiejętności w obszarze energooszczędnego i niskoemisyjnego budownictwa.

1

Badanie *desk research*

Dokumenty strategiczne; dane statystyczne; raporty tematyczne itp.

2

Ankieta internetowa (504 respondentów)

Pracodawcy (14%); Pracownicy (21%); Sfera edukacji (30%); Stowarzyszenia, fundacje, organizacje branżowe itp. (19%); Przedstawiciele władz różnych szczebli (13%)

- **Stopień przygotowania systemu edukacji do wyzwań Długoterminowej Strategii Renowacji Budyneków**
- **Najważniejsze obszary umiejętności**
- **Bariery edukacyjne**

3

Badanie delfickie (panel 55 ekspertów)

Pracodawcy (11%); Pracownicy (12%); Sfera edukacji (15%); Stowarzyszenia, fundacje, organizacje branżowe itp. (13%); Przedstawiciele władz różnych szczebli (3%); Inne (2%)

- **Luki w umiejętnościach w perspektywie 2030, 2040, 2050.**

4

Wywiady pogłębione (19 wywiadów)

- **Potrzeby rynku budowlanego a dostępność pracowników**
- **Luki w umiejętnościach**
- **Bariery edukacyjne**
- **Wskazówki dla nowej Krajowej Mapy Drogowej**

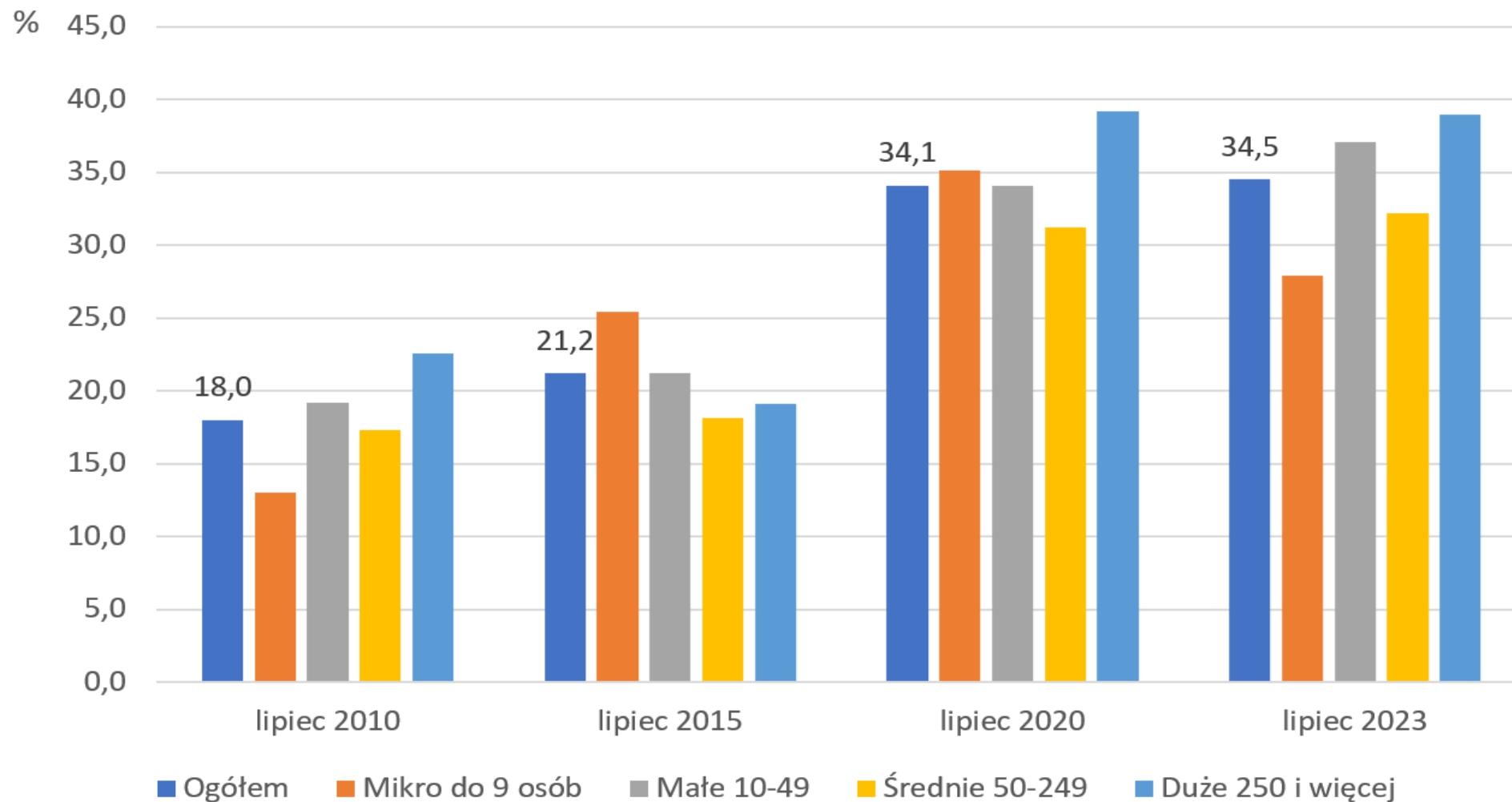
Lp.	Najważniejsze obszary umiejętności w opinii respondentów (n=504)	Liczba wskazań*
1.	Montowanie i eksploatacja pomp ciepła.	228
2.	Montowanie i eksploatacja instalacji fotowoltaicznej.	219
3.	Cyfryzacja procesu inwestycyjno-budowlanego.	185
4.	Instalowanie kotłów i pieców na biomasę.	178
5.	Wykonywanie termomodernizacji budynków z wielkiej płyty.	175
6.	Wykonywanie dociepleń od wewnątrz budynku.	173
7.	Wykonywanie analizy termograficznej budynku.	171
8.	Montowanie i eksploatacja kolektora słonecznego.	169
9.	Stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii rewitalizacji budynków zabytkowych.	166
10.	Wykonywanie elewacji wentylowanej.	163
11.	Wykonywanie izolacji technicznych w obiektach termomodernizowanych.	161
12.	Stosowanie energooszczędnych rozwiązań przy wymianie lub renowacji okien i drzwi.	157
13.	Wykonywanie izolacji cieplochronnych sieci ciepłych.	148
14.	Montowanie i eksploatacja systemu wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła z powietrza wywiewanego.	145
15.	Stosowanie innowacyjnych materiałów i technologii chroniących budynki przed przegrzewaniem i/lub ograniczających straty ciepła.	133

Ranking obszarów wiedzy i umiejętności, które powinny być uwzględnione w programach kształcenia i szkolenia w opinii respondentów (n=504) – badanie własne BUPPS Poland.

**BUILD UP
SKILLS II**
POLAND

Kształcenie i szkolenie na potrzeby energooszczędnego i niskoemisyjnego budownictwa

Niedobór wykwalifikowanych pracowników w sekcji budownictwo

Źródło: Na podstawie tablic GUS w: Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach 2000-2023 (lipiec 2023). Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2023.

Lp.	Bariery edukacyjne w opinii respondentów (n=504)	Liczba wskazań
1.	Niewystarczająca podaż wykwalifikowanych pracowników na budowlanym rynku pracy (braki kadrowe).	216
2.	Zbyt mały nacisk na zdobywanie umiejętności praktycznych w kształceniu i szkoleniu na potrzeby branży budowlanej.	210
3.	Brak atrakcyjnej oferty pracy (np. wynagrodzenia) dla wykwalifikowanych pracowników branży budowlanej.	203
4.	Słabe przygotowanie kadr nauczycielskich i trenerskich do kształcenia zgodnie z wymaganiami nowoczesnych stanowisk pracy w budownictwie.	195
5.	Brak współpracy szkół branżowych z pracodawcami branży budowlanej (np. dedykowane szkolenia, wycieczki, obserwacje, praktyki, staże, uczenie się pod kierunkiem doświadczonych pracowników, rekrutacja po ukończeniu szkoły).	194
6.	Brak zainteresowania karierą w branży budowlanej ludzi młodych (starzenie się kadr).	193
7.	Brak ze strony władz państwowych i samorządowych zachęt, promocji i wspierania działań służących odbudowie pozycji szkół budowlanych oraz prestiżu i etosu zawodów budowlanych.	189
8.	Sztywne, niewydajne, długotrwałe formy kształcenia kadr budowlanych, nieprzystające do potrzeb nowoczesnego budownictwa i społeczeństwa.	186
9.	Brak szkoleń wewnętrznych w firmach budowlanych.	182
10.	Niewystraszające przygotowanie absolwentów szkół branżowych i uczelni do wykonywania nawet prostych zadań zawodowych.	169
11.	Brak promocji i wspierania (np. poprzez dofinansowywanie ze środków publicznych) stałego rozwoju uczenia przez całe życie pracowników budowlanych o różnym stażu pracy.	161
12.	Nieprzystające do wymagań nowoczesnych stanowisk pracy w budownictwie programy kształcenia i szkolenia zawodowego.	160
13.	Brak uczestnictwa pracowników firm budowlanych w krajowych i branżowych systemach certyfikacji personelu.	157
14.	Brak kampanii w mediach tradycyjnych, internetowych, branżowych i społecznościowych (grafika, filmy, produkcje <u>influencerów</u>) z ukierunkowaniem na poszczególne grupy wiekowe i specjalności w branży budowlanej.	151
15.	Niespełnianie przez system edukacji zapotrzebowania budowlanego rynku pracy na umiejętności z obszaru technologii ekologicznych oraz zastosowań odnawialnych źródeł energii (OZE).	143

Na jakich problemach powinna się skupić Krajowa Mapa Drogowa? (niektóre propozycje)

- Braki wykwalifikowanej kadry w budownictwie.
- Słaba współpraca przedsiębiorstw z uczelniami i szkołami branżowymi.
- Niedofinansowanie kadry nauczycielskiej, nieefektywne szkolenia branżowe dla nauczycieli.
- Brak stabilności w programach wsparcia i rozwoju energooszczędnego budownictwa w Polsce.
- Brak wystarczających instrumentów wsparcia będących w stanie napędzić koniunkturę na termomodernizację.
- Brak audytorów energetycznych o odpowiedniej wiedzy i doświadczeniu.
- Brak sprawdzonych, certyfikowanych, rekomendowanych wykonawców termomodernizacji.
- Słabe przygotowanie systemu edukacji, firm szkoleniowych, uczelni oraz samych kandydatów do zdobywania uprawnień wymaganych przy sporządzaniu świadectw charakterystyki energetycznej oraz prowadzeniu inspekcji systemów technicznych w budynkach.
- Niepopularność zawodów budowlanych, w tym zawodów związanych z kwestiami efektywności energetycznej, zarówno wśród uczniów, potencjalnych pracowników, jak również wśród kadry nauczycielskiej.
- Słaby poziom doradztwa zawodowego w szkołach średnich dającego rzetelne wsparcie młodym ludziom w podejmowaniu decyzji o wyborze kierunku rozwoju i swojej przyszłości
- Brak wsparcia ze strony Państwa dla przedsiębiorstw budowlanych przyjmujących stażystów i praktykantów na budowie i brak systemu motywującego pracodawców do partycypowania w kształceniu kadr budowlanych
- Niska liczba walidacji umiejętności nabytych drogą nieformalną, przez doświadczenie na budowie, np. w ramach zdobywania kwalifikacji rynkowych w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji
- Niski poziom prac dyplomowych (inżynierskich, magisterskich), które nie finalizują kompleksowo wiedzy i umiejętności z całego cyklu studiów
- Brak możliwości utworzenia jednolitych studiów magisterskich na kierunku budownictwo, dających studentowi możliwości spędzenia więcej czasu w przyszłym miejscu pracy, na budowie, u pracodawcy
- Brak w programach kształcenia integrowania umiejętności, które dotyczą różnych elementów modernizacji budynku i różnych etapów inwestycji, aby członkowie ekip wykonawczych o różnych specjalnościach mogli się na placu budowy rozumieć i współpracować

- Analiza aktualnych polskich i europejskich dokumentów strategicznych wpływających na efektywność energetyczną w budownictwie.
- Cele strategiczne termomodernizacji budynków w perspektywie 2030 r.
- Opis zestawu działań edukacyjnych, organizacyjnych i promocyjnych dla Polski.
- Zapotrzebowanie na pracowników budowlanych o różnym poziomie umiejętności do różnych rocznych scenariuszy remontów do 2030 r.
- Ocena wymaganego poziomu przekwalifikowania pracowników sektora paliw kopalnych.
- Opis działań zachęcających kobiety do zdobywania kwalifikacji i pracy w zawodach budowlanych.

Aby zrealizować założenia na lata 2020-2030 w scenariuszach zapisanych w Długoterminowej Strategii Renowacji Budynków potrzebne jest zatrudnienie:

- 44 tysiące pracowników ogólnobudowlanych i 7 tysięcy instalatorów dla scenariusza szybkiej i głębokiej termomodernizacji,
- 65,6 tysiąca pracowników ogólnobudowlanych i 10 tysięcy instalatorów dla scenariusza termomodernizacji etapowej,
- 65,3 tysiąca pracowników ogólnobudowlanych i 10 tysięcy instalatorów dla scenariusza rekomendowanego.

- Jak pokonać bariery i zidentyfikować luki w umiejętnościach w różnych zawodach w taki sposób aby wpłynąć na osiągnięcie celów na rok 2030 w sektorze budowlanym?
- Jaki powinien być zestaw działań priorytetowych dotyczących różnych zawodów, aby osiągnąć określone cele?
- Jakie działania należy podjąć?
- Jakie podmioty i jakie zasoby potrzebne są do kierowania wdrażaniem planowanych działań (Mapy Drogowej)?
- Jak zastosować środki monitorowania postępów proponowanych działań?

Dziękuję za
uwagę

